

Mødet den 18. Marts 1909.

Fraværende: Harald Jensen og Magnus Nielsen.

1. (J. Nr. 253—1908). Den foreliggende af Grundejerne i Bruunsgade underskrevne **Deklaration** angaaende Gadens elektriske Belysning toges til Efterretning.
2. (J. Nr. 557—1908). Skrivelse fra Udvalget for **Christiansborg Slots Opførelse**, hvori Kommunen opfordres til at skænke 10 Granitsten til Slottets Facade. — Fra Havneingeniøren forelaa Erklæring om, at Stenene var til Raadighed fra det afgravede Terræn paa Marselisborg, og at Udgiften ved deres Kløvning, Tilhugning m. m. vilde beløbe sig til 100 Kr.

Bevilgedes i Henhold til Havneingeniørens Erklæring.

3. (J. Nr. 378—1908). Forslag fra Brolægningsudvalget til Bekendtgørelse angaaende Tegning af **Vandklosetter i Trøjborgkvarteret** samt Udtog af Betingelserne for Vandklosetters Indlæg og Deklarationsudkast til Underskrift for de Grundejere, som maatte tegne sig.

Vestesen erindrede om, at der som Betingelse fra Kommunens Side for Anlæget af den dykkede Ledning ud for Saltens Bæk skulde tegnes 250 Vandklosetter i Trøjborgkvarteret. Udvalgets Forslag gik nu ud paa at udstede Bekendtgørelse til denne Tegning, saaledes at Stadsingeniøren til 1. Juli kunde vide Besked, hvilket vilde være nødvendigt, hvis Arbejdet skulde paabegyndes i 1910. Samtidig med Bekendtgørelsen var det saa Meningen at fremlægge de af Byraadet vedtagne Betingelser samt det foreliggende Udkast til tinglæst Deklaration for de Grundejere, der maatte tegne sig.

Jakob Jensen saa i Udkastet til Deklaration intet om, hvorledes Kommunen skulde faa det den tilkommende Beløb og den aarlige Afgift, hvis en Ejendom skulde blive stillet til Tvangsauktion. Da Deklarationen vilde komme til at gælde for en Mængde Ejendomme, var dette Spørgsmaal af ikke ringe Vigtighed og burde klares, inden Deklarationsudkastet blev vedtaget. Iøvrigt havde han intet imod den foreslaaede Fremgangsmaade, som Grundejerne forhaabentlig kunde se var meget mild og lempelig.

Nørgaard var ikke i Tvivl om, at det af Hr. Jakob Jensen frendragne Forhold kunde berede Vanskeligheder, saa det vilde sikkert være heldigt at faa truffet en Ordning. Maaske kunde der derfor være Anledning til at anmode enten Brolægningsudvalget eller et særligt Udvalg om at udarbejde mere bindende Regler, men det kunde dog ogsaa tænkes, at man i Stedet for at paalægge Servitut tog en højere Betaling for Vand til saadanne Ejendommers Klosetter. Forholdet burde imidlertid nærmere undersøges.

Vestesen kunde oplyse, at der hidtil ved lignende Forhold ikke var overgaaet Byen noget Tab, i alt Fald ikke i den Tid han havde siddet i Byraadet. Det var givet, at Deklarationen kunde komme til at gælde for næsten alle Byens Ejendomme, saa der kunde nok være Anledning til at beskæftige sig indgaaende med det paagældende Forhold, men da det dog kun drejede sig om Smaaabeløb, kunde man maaske nøjes med i Deklarationen at indføre en Passus om, at Vandet vilde blive aflukket for de Ejendomme, fra hvilket Beløbet ikke indgik rettidig.

Mousten henstillede at paabegynde Arbejdet før 1910, for saa vidt det tilstrækkelige Antal Vandklosetter blev tegnet. Man kunde jo maaske tage Beløbt af de Penge, der var opført til Anlægget af den ny Kirkegaard.

Nørgaard kunde ikke tænke sig at gaa den af Hr. Vestesen foreslaaede Vej, netop fordi Vandklosetter ikke kunde benyttes uden Vand.

Formanden mente, at man kunde nøjes med at forlange særlig Sikkerhed af de Ejendomme, der var behæftet ud over 65 % af Værdien.

Jakob Jensen foretrak Hr. Vestesens Forslag fremfor Formandens, der vilde volde store Vanskeligheder, idet Forhandlinger med de større sekundære Panthavere ikke vilde være saa lette.

Nørgaard mente, at det vilde blive de smaa private Panthavere, der vilde volde de største Vanskeligheder.

Samuelson maatte meget fraraade at anvende de Penge, der var opført til Anlægget af den ny Kirkegaard, hvilket hellere maatte sættes i Gang snarest.

Sagen udsattes.

4. (J. Nr. 100—1908). Fra Bestyrelsen for **Christian den Niendes Børnehjem** forelaa følgende Forslag til Vedtægt for Hjemmet:

»Børnehjemmet, der er en selvejende Institution og har Ejendomsret til (Matr. Nr.) med derpaa værende Bygninger, har til Formaal at opfostre og opdrage saadanne Børn, som ellers maatte savne fornøden Pleje.

Naar Børnene efter deres Udskrivning af Skolen forlader Hjemmet, vil dette søge at vedligeholde Forbindelsen med dem og at tage sig af deres Anbringelse, indtil de er 18 Aar.

Hjemmet optager saavel Drenge som Piger. Børnene optages fra deres tidligste Alder; i Reglen optages intet Barn til Opdragelse, naar det er over 10 Aar.

Udelukkede fra Optagelse er Børn, som er abnorme, uhelbredelig syge, moralsk fordærvede eller befængte med smitsom Sygdom.

Børn, som er forsørgelsesberettigede i Aarhus Kommune, har fortrinsvis Adgang til Optagelse i Børnehjemmet.

Ved Optagelsen maa Børnene være forsynede med de nødvendige Klædningsstykker. Bestyrelsen kan dispensere fra denne Bestemmelse.

Hjemmet kan optage indtil 64 Børn. For hvert Barn, der anbringes, betales aarlig i Plejpenge 300 Kr. Betalingen erlægges kvartalsvis forud.

Den, som indmelder et Barn i Hjemmet, er uberettiget til Indgriben i dets Pleje og Opdragelse, saa længe det er anbragt der.

Bestyrelsen kan, naar den finder det nødvendigt, forlange en Erklæring fra Barnets Forældre om, at de fraskriver sig Forældremagten over Barnet og overdrager den til Bestyrelsen.

Uden Bestyrelsens Samtykke kan intet Barn udtages af Hjemmet.

Børnene undervises i de kommunale Borger-skoler i Aarhus. Uden for Skoletiden beskæftiges de i Hjemmet.

Opdragelsen af Børnene ledes, under Tilsyn af Bestyrelsen, af Forstanderen og hans Hustru. Til Driften af Hjemmet har de saa megen Medhjælp, som Bestyrelsen efter Samraad med dem anser for nødvendig. De antager selv Medhjælperne, som lønnes af Hjemmets Kasse.

Bestyrelsen bestaar af 7 Medlemmer, valgte af Aarhus Byraad, 4 inden for Byraadet og 3 uden for dette. Bestyrelsen er valgt for et Tidsrum af 2 Aar.

Der føres Protokol over Forhandlingerne ved Bestyrelsens Møder.

Regnskabsaaret er fra 1. April til 31. Marts. Regnskabet revideres af en af Byraadet valgt Revisor; det fremsendes til Byraadet og decideres af dette.«

Formanden skulde, idet han forelagde Udkastet, erindre om, at Byraadets første Standpunkt var, at Hjemmet helst skulde være et rent Børnehjem. Da man imidlertid mente, at der ogsaa var stor Trang til et Optagelseshjem, gik man snart over til Tanken om at oprette et kombineret Optagelses- og Børnehjem, men denne Tanke kunde dog næppe realiseres, idet foreløbig Anbringelse efter Ministeriets Bekendtgørelse af 1907 ikke maatte ske paa et Børnehjem. Da det at gøre Hjemmet til et rent Optagelseshjem var stridende imod den oprindelige Tanke og desuden vilde medføre, at Hjemmet kun kunde benyttes af eet Køn, ligesom Børnene i saa Tilfælde ej

heller kunde søge Kommuneskolerne, var det altsaa nødvendigt at etablere Hjemmet som et rent Børnehjem. Følgelig maatte Fattigvæsenet bevare sit Optagelseshjem, hvad for Resten vist ogsaa hele Tiden havde været dets Mening. Forøvrigt var der nu Optagelseshjem flere Steder i Jylland, blandt andet i Aalborg, som man kunde benytte, og det kunde vel ogsaa tænkes, at man i ganske særlige Tilfælde kunde anbringe Børn midlertidigt paa Børnehjemmet. Den nu foreslaaede Vedtægt, som altsaa var udarbejdet paa Grundlag af, at Hjemmet skulde være et rent Børnehjem, indeholdt kun de tilgrundliggende Punkter, idet Bestyrelsen ansaa det for heldigst at vente med Udarbejdelsen af de mere detaillerede Bestemmelser til et senere Tidspunkt. Taleren oplæste dernæst Forslaget, hvortil han knyttede Bemærkninger om, at Aldersgrænsen, 10 Aar, for Optagelse paa Hjemmet var ansat i Lighed med de fleste Børnehjem, at Bestyrelsen ved at ansætte Pléjepengene til 300 Kr. var gaaet ud fra, at der vilde blive betalt for hvert Barn enten af Opholdskommunen, Forsørgelseskommunen eller private, at Bestyrelsen ansaa det for ganske nødvendigt at have Bestemmelsen om Forældreretten, og at Bestyrelsens Funktionstid var sat til 2 Aar, uagtet Byraadet egentlig havde tænkt 4 Aar, fordi det formentlig vilde være rigtigt, at kun en Del af Medlemmerne afgik ad Gangen. Iøvrigt havde Bestyrelsen anset det for bedst at begynde med saa faa Bestemmelser som mulig.

Müller maatte, da Forslaget gik ud paa at gøre Christian den Niendes Børnehjem til et rent Børnehjem, fremhæve, at et Optagelseshjem var ganske nødvendigt, og han vilde føle sig mest tiltalt af at faa et saadant Hjem, naar det ikke

var underlagt Fattigvæsenet. Han havde ofte haft Lejlighed til at beklage, at Byen ikke havde et virkeligt selvstændigt Optagelseshjem, og maatte som Følge af det foreliggende Forslag fastholde Kravet om et saadant. Angaaende selve Forslaget udtalte han, at 64 Børn, 32 Dreng og 32 Piger, sikkert vilde være et meget stort Antal. Fra først var der kun Tale om at indrette Hjemmet til 40 Børn. Til 64 Børn vilde der kræves meget store Sovesale, idet der maatte regnes med 500 Kubikfod Rum til hvert Barn, ligesom der ogsaa skulde stor Plads til at beskæftige dette Antal udenfor Skoletiden. 300 Kr. vilde endvidere være en meget betydelig Plejeløn, saa der vilde næppe komme mange Børn, hvis da ikke det offentlige skulde betale, men det var maaske ogsaa nærmest Meningen. Bestemmelsen om, at Børnene skulde være forsynet med de nødvendige Klæder, sagde ikke meget, da Erfaringen viste, at man som oftest var nødt til at tage den Slags Børn i Laser, og den Passus, der angik Forældreretten, vilde ej heller næppe faa større Betydning, da der formentlig forelaa adskillige Domme for, at private ikke kunde fraskrive sig Forældreretten; en anden Sag var det naturligvis, naar det var Værgeraadene, der anbragte Børnene. Med Hensyn til Bestemmelsen om, at Hjemmet skulde ledes af Forstanderen og hans Hustru, maatte han spørge, om Forstanderen skulde afskediges, hvis han blev Enkemand, eller om han skulde gifte sig igen. Ordene »og Hustru« burde gaa ud, ogsaa fordi det jo kunde tænkes, at Hustruen slet ikke egnede sig til Gerningen. Taleren ønskede endelig oplyst, hvem der skulde betale Hjemmets Drift, for selv om Hjemmet skulde blive fuldt optaget, kunde Plejepengene dog ikke overstige 19200 Kr., og

den Sum kom man næppe langt med, og sluttelig ønskede han at vide, om der var draget Om-sorg for, at Dreng og Piger kunde holdes adskilt.

Formanden var enig med Hr. Müller om Nødvendigheden af et Optagelseshjem, men mente dog, at man foreløbig kunde hjælpe sig med Fattigvæsenets, der dog meget godt kunde overgaa til et andet Udvalg, og Optagelseshjemmet i Aalborg. I de to store Sovesale var der Plads til 50 større Børn, og desuden vilde der blive Plads til 14 smaa Børn i en særlig Afdeling. Forøvrigt havde Sundhedskommissionen set paa Forholdene og intet fundet at erindre. 300 Kr. i Plejepenge var ganske vist et ret stort Beløb, men Summen skulde jo kritiseres af Ministeriet. Han ansaa Bestemmelsen om, at Børnene skulde møde med de nødvendige Klæder, for meget praktisk, idet man ved den havde Regres hos vedkommende Kommune. Bestemmelsen om Forældreretten var blevet nøje overvejet af Bestyrelsen, som ansaa den for at være af ikke ringe Betydning, og Bestemmelsen om, at Hjemmet skulde ledes af Forstanderen og Hustru kunde næppe tænkes at volde Vanskeligheder. Udgifterne til Hjemmets første Drift tænktes afholdt af det Laan, der skulde optages; senere maatte Pengene skaffes paa anden Maade.

Simonsen hævdede, at Forslaget var i Overensstemmelse med den oprindelige Tanke om at gøre Hjemmet til et rent Børnehjem. Skønt han glædede sig over, at Hjemmet blev et egentlig Børnehjem, fandt han det paa den anden Side kedeligt, at der ikke kunde forbindes noget i Retning af et Optagelses- eller Iagttagelseshjem med det, da det vilde være særdeles ønskeligt at have en saadan Afdeling. Ligeledes vilde det være

i høj Grad ønskeligt, om Kommunen kunde faa et Internat, hvor udskejende Børn kunde anbringes. I de sidste Dage havde man haft en Dreng siddende 14 Dage i Arresten, fordi der intet andet Sted var at anbringe ham. Et saadant Forhold var meget beklageligt, for der var ingen Tvivl om, at Arresten for Fremtiden ikke havde noget afskrækkende ved sig for denne Dreng. At indrette en Optagelsesstue for ganske enkelte Børn paa Børnehjemmet kunde vel imidlertid ikke være umuligt. Forslaget til Vedtægten kunde ganske vist være betydeligt mere udtømmende, men det maatte erindres, at Forstanderens Ansættelse uden noget som helst Reglement meget havde vanskeliggjort Arbejdet, idet Bestyrelsen derved ikke havde staaet saa frit, som ellers vilde have været Tilfældet. Forøvrigt vilde Vedtægtens Mangler næppe foreløbig faa Betydning, da den antagne Forstander sikkert var en ganske fortræffelig Mand. Netop fordi der var Udsigt til, at Hjemmet ikke kunde bære sig, var Plejepengene ansat til 300 Kr. Hvis Pengene til Driften ikke kom ind paa anden Maade, maatte Kommunen selvfølgelig betale, det havde hele Tiden været Forudsætningen. Derfor var det ogsaa fuldstændig intetsigende at kalde Hjemmet en selvejende Institution, og man kunde lige saa vel straks kalde det en kommunal Institution, hvis man ikke derved blev forhindret i at faa det prioriteret. Bestemmelsen om, at Hjemmet skulde ledes af Forstanderen og Hustru, kunde man sikkert godt bibeholde, da der i Overenskomsten med Forstanderen var Regler for, hvorledes der skulde gaas frem i Tilfælde af Dødsfald. Maaske var det tvivlsomt, om Hjemmet straks blev fuldt be-

lagt, men den tiloversblevne Plads kunde jo saa anvendes til Optagelseshjem. I Løbet af faa Aar skulde hver Plads forøvrigt nok blive optaget.

J a k o b J e n s e n glædede sig over at se, at Hjemmet kunde styres efter saa lille en Vedtægt, idet han erindrede, at der efter Formandens Mening skulde en saa vidtløftig Vedtægt til, at Bestyrelsen ikke kunde udarbejde den uden Forstanderens Hjælp. Forhaabentlig kunde Vedtægten vel senere yderlig udformes og ændres, selv om det ikke stod i den. Naar det nu blev fastslaaet, at Hjemmet kun skulde være et Børnehjem, maatte det staa klart for alle, at Kommunen hurtigst muligt maatte indrette et Optagelseshjem, da det ikke kunde blive ved at gaa som hidtil, at Børn under visse Omstændigheder maatte anbringes i Arresten, hvad absolut virkede forhærdende paa dem. Den Form for Optagelseshjem, som man nu havde, var næppe fuldt ud heldig, idet Børnene der ikke havde noget at bestille uden for Skoletiden, og fordærvede Børn der var sammen med gode Børn. Han forstod ikke rigtigt, hvorledes man kunde tænke sig Plejepengene sat til 300 Kr., hvis da Hjemmet ikke udelukkende var baseret paa de Børn, som Værgeraadene sendte, for med den Pris var det udelukket, at fattige Folk kunde indmelde Børn i Hjemmet. Hvis der ikke i Overenskomsten med Forstanderen var udtømmende Regler for, hvorledes der skulde forholdes, hvis Forstanderens Hustru døde, kunde der til Bestemmelsen om, at Hjemmet skulde ledes af Forstanderen og Hustru tilføjes: »for saa vidt han er gift«. Bestemmelsen om Forældreretten var betydningsløs.

N ø r g a a r d kunde tænke sig, at Vedtægten var blevet saa kort, netop fordi Bestyrelsen havde

haft kyndig Hjælp ved dens Udarbejdelse. Ligesom Hr. Simonsen maatte han beklage, at Hjemmet ikke ogsaa kunde bruges som Optagelseshjem, men han kunde ikke give Hr. Simonsen Ret i, at Hjemmet fra først af var tænkt som et rent Børnehjem, idet man hele Tiden havde anset det for bedst at skabe et kombineret Børne- og Optagelseshjem. Han maatte derfor anse det for meget heldigt, om man under en eller anden Form kunde faa etableret noget af et Optagelseshjem sammen med Børnehjemmet. Ved Siden af dette vilde der desudenvære Brug for et lille Internat for de forholdsvis faa mere vanartede Børn. Plejepengene var sikkert vel højtansat med 300 Kr.; det vilde være smukke, naar de paagældende selv kunde betale, men dersom Betalingen var for høj, kunde mindre bemidlede ikke benytte Hjemmet. Idet han anbefalede at forsøge, om Hjemmet ikke under en eller anden Form delvis kunde benyttes som Optagelseshjem, spurgte han, om det ikke var Meningen at have forskellige Satser for Plejepenge for større og mindre Børn.

Müller bekræftede, at Kommunen fremdeles i høj Grad trængte til et Internat. Den af Hr. Simonsen omtalte Dreng var blevet holdt saa længe i Arresten, fordi Undersøgelsen stod paa i ca. 14 Dage, og fordi man var nødt til i den Tid at sikre sig Drengens Tilstedeværelse. Da Undersøgelsen var endt, blev Drengen straks anbragt i et Optagelseshjem. Han kunde ikke indse, hvorledes Udarbejdelsen af Vedtægten kunde vanskeliggøres derved, at Forstanderen i Forvejen var ansat. Det var ganske rigtigt, at Børnene paa Fattigvæsenets Optagelseshjem ikke blev beskæftiget uden for Skoletiden, og i denne Forbindelse skulde det siges, uden dermed at rette Sigtelse mod nogen,

at man maatte være overordentlig nøjeregnende med, hvem man ansatte til at styre et saadant Hjem. Fattigvæsenets Optagelseshjem antog sig Børnene i Flæng, baade vanartede og gode Børn, uagtet Erfaringen lærte, at det var uheldigt at blande disse to Kategorier af Børn sammen i længere Tid. Hvis der derfor blev Tale om i nogen Grad ogsaa at benytte det ny Børnehjem som Optagelseshjem, maatte det meget fraraades at sende vildfarende Børn til det. Paa »Kristelig Forenings« Optagelseshjem var Plejepengene kun 180 Kr. og paa Bøgildgaard 160, saa Ministeriet vilde sikkert gøre Indvending mod at sætte Plejepengene her til 300 Kr. Han tilraadede at lade Hjemmet træde i Virksomhed saa snart som muligt, da der var stor Trang til det.

Olesen fandt Vedtægterne meget tiltalende og troede ikke, Plejepengene var ansat meget for højt, eftersom alle Landets Plejehjem stadig forhøjede deres Pleje penge. Fattigvæsenet fik 1 Kr. pr. Dag for 1 Barn af de Kommuner, der havde Børn paa Hjemmet. Det kunde være meget rigtigt at skille Optagelseshjemmet fra Fattigvæsenet, som hellere end gerne vilde være fri for det, men Bekostningen derved vilde ikke blive ganske ringe. Han troede ikke, at Forholdene paa Fattigvæsenets Optagelseshjem var saa gale, som det blev omtalt, og der fandtes ikke ret mange vanartede Børn, da man snarest muligt sørgede for at faa saadanne fjernet. Den største Del af Børnene kom fra Hjem, hvor de blev vanrøgtet. Lederen var ganske vist ikke pædagogisk uddannet, men var dog meget pligtopfyldende og omsorgsfuld, og der var ikke indløbet nogen Meddelelse til Fattigudvalget om Uregelmæssigheder. Børnene havde det der

som i et almindeligt tarveligt Hjem, de fik en god Forplejning, blev holdt til at passe deres Skole og fik ikke Lov til at løbe ude. Han ønskede oplyst, om man kunde faa Børnehjemmet statsanerkendt, hvad der vel vilde have nogen Betydning, hvis det blev kombineret med et Optagelseshjem.

Filt en b o r g hævdede, at det fra først af havde været Meningen, at Hjemmet kun skulde være Optagelseshjem, og at Indsamlingen var blevet foretaget paa denne Basis. Senere talte Byraadet om ogsaa undtagelsesvis at benytte det som Børnehjem, men at lade det blive et rent Børnehjem var at give det en hel anden Opgave, end man tænkte sig fra Begyndelsen, saa det vilde være meget kedeligt, om det slet ikke kunde benyttes til midlertidig Anbringelse. Det blev maaske nok Kommunen, der kom til at betale Hjemmets Underskud, men det kunde dog meget godt tænkes, at en saa smuk Institution vilde blive støttet af private.

S i m o n s e n troede ikke, at den ofte omtalte Dreng blev fri straks efter Undersøgelsens Afslutning, men selv om saa var, burde intet Barn anbringes i en Arrest. Han maatte vedblivende fastholde, at det vilde have været rigtigst at udarbejde Vedtægten, før Forstanderen blev ansat. Han anbefalede at sætte Plejepengene til 300 Kr. og haabede, at der blev indsat en Bestemmelse om, at Vedtægten til enhver Tid kunde forandres.

F o r m a n d e n maatte tage Afstand fra Hr. Filtenborgs Udtalelse om, at Hjemmet fra først var tænkt som et rent Optagelseshjem. Maaske var det ikke ganske udelukket ogsaa i nogen Grad at benytte Hjemmet til midlertidig Anbringelse, men i saa Fald skulde Optagelsesafdelingen helt afsondres fra Børnehjemmet, og Byggeforetagender

vilde altsaa blive nødvendig. Der var intet i Vejen for at indføre forskellige Satser for Plejepen-ge, men den Sag kunde vel forøvrigt bedst ordnes ved en Tilføjelse om, at Bestyrelsen kunde dispensere fra den paagældende Bestemmelse. Naar Vedtægten ikke indeholdt nogen Bestem-melse om, at den ikke kunde forandres, laa det i Sagens Natur, at der til enhver Tid kunde fore-tages Ændringer. Han antog, at Bestyrelsen, hvis man vedtog det foreliggende Udkast, vilde tage Hensyn til de faldne Udtalelser.

Udkastet vedtoges, dog saaledes at Bestyrelsen under Hensyn til de faldne Udtalelser eventuelt vil foretage mindre Ændringer.

5. (J. Nr. 407—1908). Indstilling fra Forskønnelses-udvalget om Installation af **elektrisk Belysning i Pavillonen i »Vennelyst«**.

J u l. A n d e r s e n meddelte, at der forelaa 3 Planer. Den ene var udarbejdet af Stadsingeniøren og vilde koste 1640 Kr. foruden Udgiften til 5 Lysekroner, der efter Udvalgets Skøn gennem-snitlig vilde koste 160 Kr. Stykket. Den anden Plan, der var udarbejdet af Belysningsvæsenet og gik ud paa at oplyse Pavillonen ved smaa Lam-per rundt om i Lokalerne, vilde inclusive Lam-perne koste 1600 Kr. Den tredie Plan, der lige-ledes var udarbejdet af Belysningsvæsenet, om-fattede ogsaa den udvendige Belysning og vilde koste 3000 Kr. Den sidste Plan var Udvalget imidlertid ikke særlig stemt for, navnlig fordi det ikke tænkte sig den udvendige Belysning paa den foreslaaede Maade eller i den foreslaaede Udstræk-ning. Forøvrigt havde Udvalget ikke taget be-stemt Stilling til nogen af Planerne, som det ganske henstillede til Byraadets Afgørelse, men det

var dog nærmest tilbøjelig til at anbefale det billigste af Belysningsvæsenets Forslag. Det skulde dog anføres, at Arkitekten af dekorative Hensyn foretrak Stadsingeniørens Plan. Hvilken af Planerne der imidlertid end blev valgt, kom det ikke til at dreje sig om nogen ny Bevilling, da Beløbet var indeholdt i den Sum, der var ansat til Ingeniørarbejder.

Det vedtoges at udføre Anlægget overensstemmende med Belysningsvæsenets Plan for en anslaaet Udgift af 1600 Kr.

6. (J. Nr. 5²—1908). Efter Indstilling fra Indkvarteringskommissionen vedtoges det at nedsætte **Lejeafgiften af Marketenderens Lejlighed paa Artillerikasernen** fra 250 Kr. til 220 Kr.
7. (J. Nr. 2¹⁷⁷—1908). Ansøgning om **Dispensation fra Bygningslovens §§ 21, 6 og 10 og fra Bygningsvedtægtens § 11** for Murermester Mogensens Ejendom i Rosensgade.

F o r m a n d e n oplyste, at Sundhedskommissionen betingede sin Anbefaling af, at nogle projektere Bankealtaner fjernedes.

Andragendet anbefalede overensstemmende med de foreliggende Erklæringer, dog at de foreslaaede Bankealtaner bibeholdes.

8. (J. Nr. 501—1908). I Anledning af det foreliggende fra forskellige Gadehandlere indgivne Andragende om **Borgerskab paa »Ringe Handel«** forelaa Indstilling fra Udvalget for Andragender om at udtale, at Byraadet intet har at erindre imod, at Borgerskab paa »Ringe Handel« med Ret til at forhandle fremmed Frugt meddeles de Andragere, der allerede faktisk har udøvet saadan Handel.

F o r m a n d e n erindrede om, at Sagen flere Gange havde foreligget, og at det for Øjeblikket

var forbudt at drive Gadehandel med udenlandsk Frugt, men at Hjemmel der til kunde opnaas ved Erhvervelse af Borgerskab paa ringe Handel. Da Indstillingen gik ud paa kun at meddele dem Borgerskab, der allerede drev Handel, vilde dette Borgerskab, hvis Byraadet vedtog Indstillingen, efterhaanden forsvinde.

Müller forespurgte, hvor mange Borgerskaber der kunde blive Tale om.

Formanden erindrede ikke bestemt Antallet, men oplyste, at der nu forelaa Andragende fra 12 handlende, der dog ikke alle var de samme som ved forrige Andragende.

Simonsen spurgte, om Borgerskabet ikke kunde knyttes til fast Stadeplads, saaledes at de kørende handlende ikke kunde erhverve det.

Formanden erindrede om, at der fra Politimesteren tidligere havde foreligget Erklæring om, at saadanne Borgerskaber kun vilde blive givet med særlig Begrænsning, og at de handlende vilde være undergivet Politiets Bestemmelser.

Filtenborg spurgte, om det vilde være nødvendigt at kræve Borgerskab af de gamle Mænd og Koner, der om Søndagene handlede i Skovene.

Formanden mente ikke, at de handlende i Skovene faldt ind under Forholdet.

Müller spurgte, hvad Borgerskabet vilde koste.

Formanden oplyste, at Borgerskabet var gratis. Han skulde gerne henstille til Politimesteren kun at give Borgerskab til handlende med fast Stadeplads.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 443—1908). Foranlediget ved det i Mødet den 7. Januar behandlede Andragende fra de

samvirkende Afholdsselskaber om **Koncession paa Salg af alkoholfri Drikke fra Udskænkingsvogne** forelaa Indstilling fra Brolægningsudvalget om at meddele Koncessionen paa følgende Vilkaar:

1.

»Fra Vognene maa kun udskænkes Mineralvand og Kaffe. Vognene maa kun stationeres paa de Steder, som bestemmes af Byraadet. Selskabet skal dog have Ret til at benytte samme Vogn paa forskellige Steder og skal ikke være forpligtet til at holde samme Stadeplads besat hele Dagen.

Selskabet er forpligtet til at fremsende en Driftsplan til Byraadets Approbation.

2.

Der maa foreløbig opstilles Vogne paa følgende Steder:

Ved Sporvognenes Endestation, (Remissen)
Sct. Pauls Plads,
Frederiksalle ved Borupsgade,
Sønderalle ved Søndergade,
Store Torv ved Domkirken,
Lille Torv ved Banken,
Vennelyst,
Skolebakken,
Østbanetorvet,
Museet,
Hovedbanegaarden.

3.

Tegning til Vognene skal approberes af Byraadet.

Skulde Byraadet af Hensyn til Færdselen ønske en eller flere af Vognene flyttede til andre Pladser, skal Koncessionshaverne være forpligtede til med 1 Dags Varsel at efterkomme et Paabud herom.

4.

Vognene er underkastede Byraadets og Politiets Tilsyn i enhver Henseende.

Vognene skulle holdes rene og pyntelige og skulle være vel vedligeholdte i enhver Henseende, og Folkenes Paaklædning skal være ren og hel.

Gader og Pladser maa ikke tilsøles eller tilsmudskes ved Driften, og Koncessionshaveren skal rette sig efter Politiets Bestemmelser med Hensyn til Renholdelse af Stadepladserne.

5.

Selskabet er pligtig til at have Vognene paa Stadepladserne, naar Vejrforholdene tillader det.

6.

Koncessionen gives paa 5 Aar. Ved Koncessionens Udløb kan Byraadet forlange Vognene helt fjernede. Dog skal dette Selskab — saafremt Byraadet ikke har frataget det Koncessionen paa Grund af Misligholdelse af Koncessionens Bestemmelser, og saafremt man giver andre Tilladelse til at have Udskækningsvogne — have Fortrinsret til at have indtil 6 Vogne paa de i § 2 nævnte Steder og med samme Afgift i de næste 5 Aar.

7.

Der erlægges en Pladsleje af 12 Kr. om Halvaaret for hver Vogn. Halvaaret regnes fra April—September og Oktober—Marts. Afgiften erlægges kvartalsvis forud for hver Vogn, der sættes i Drift.

8.

Der tilstilles Byraadet bekræftet Afskrift af Aarsregnskabet og Anvendelsen af det eventuelle Overskud, idet Koncessionshaveren for-

binder sig til, at Overskudet udelukkende anvendes til Afholdssagens Fremme.

Regnskabet tilstilles Byraadet inden 1. Maj for det foregaaende Aar.

9.

Misligholdelse af Koncessionens og Driftsplanens Bestemmelser fra Koncessionshaverens Side medfører Koncessionens øjeblikkelige Fortabelse.«

V e s t e s e n oplyste, Koncessionsudkastet var udarbejdet paa Grundlag af de i Mødet den 7. Januar faldne Udtalelser, og at Sagen havde været forelagt Sundhedskommissionen, der ikke kunde anbefale Salg af Mælk og Chokolade fra de omhandlede Vogne, men ellers intet særligt havde at erindre imod at bevilge Andragendet. Han gennemgik dernæst Udkastets enkelte Bestemmelser og bemærkede, at Tilladelsen til at flytte Stadepladserne var indsat efter Ønske fra de samvirkende Afholdsselskaber, og at Kravet om, at Vognene skulde være paa Stadepladserne, naar Vejret tillod det, var stillet af Brolægningsudvalget, fordi dette mente det rigtigt, at Vognene skulde være til Stede, selv om Selskabet stod sig bedst ved at holde dem hjemme. Der havde været forhandlet med Bestyrelsen for de samvirkende Afholdsselskaber om Udkastet, og denne havde været meget betænkelig ved Paragrafferne 6 og 7, men mente dog at kunne tiltræde dem i den foreliggende Form.

J u l. A n d e r s e n takkede Sundhedskommissionen og Brolægningsudvalget for den Velvilje, der var vist ved at forelægge Udkastet, som Byraadet forhaabentlig vilde godkende. Det forekom ham dog heldigst at udsætte Spørgsmaalet om Af-

giften, til man i Løbet af et Par Aar saa, hvorledes Foretagendet gik, for selv om det nok kunde siges, at en Afgift af 2 Kr. pr. Vogn om Maanden ikke var ret stor, saa vilde Indtægten paa den anden Side set dog være højst ubetydelig for Kommunen. Han skulde derfor henstille at stryge Bestemmelsen om Afgiften.

J a k o b J e n s e n gjorde gældende, at hvis Foretagendet var risikabelt, var der ingen Trang til det, hvad han for Resten heller ikke troede, og var det ikke risikabelt, kunde det nok svare en Afgift af 7 Øre om Dagen. Den sunde Fornuft maatte dog sige, at Koncessionen ikke kunde gives uden Afgift, og den foreslaaede maatte absolut kaldes yderst ringe. Forøvrigt syntes Ud-kastet at være saaledes affattet, at Koncessions-haveren ved enhver Lejlighed kunde paastaa ikke at have overtraadt nogen af Bestemmelserne, maaske dog med Undtagelse af Bestemmelsen om Renholdelsen. Bestemmelsen om, at Vognene skulde være paa Plads, naar Vejrforholdene tillod det, var meget vag, da det jo ogsaa kunde tænkes, at meget stærk Solskin ikke tillod Folkene at være paa Plads med Vognene. Han kunde ikke tiltræde den foreslaaede Koncessionstid, som i Virkeligheden var 10 Aar. I Løbet af 5 Aar vilde Aarhus sikkert være vokset med ca. 10000 Indbyggere, saa i hvert Fald maatte Spørgsmaalet om Afgiften kunne tages op igen om 5 Aar, selv om Koncessionshaveren til den Tid skulde have Fortrinsret til den paagældende Handel.

M ü l l e r ansaa det for uheldigt at etablere Stadeplads uden for Vennelyst, hvor Vognene kun kunde skabe Konkurrence til en af Byens egne Restaurationer.

V e s t e s e n mente nok, at mulige Overtrædelser af Koncessionen kunde konstateres. Udvalget havde med Vilje gjort Bestemmelsen om, naar Vognene skulde være paa Plads, noget vag, men det kunde dog næppe tænkes, at stærk Solskin skulde forhindre Vognene i at være ude, da det netop var i stærk Varme, de vilde gøre bedst Forretning. Hr. Jakob Jensen havde vist noget misforstaaet Forholdet, for efter Udkastet laa det jo i Byraadets Magt at ophæve Koncessionen om 5 Aar, selv om der ikke forelaa Misligholdelse fra Koncessionshaverens Side, kun hvis der efter den nævnte Tid skulde være Tale om at give andre Tilladelse til at have Udsækkningsvogne, skulde de samvirkende Afholdsselskaber have Lov til at besætte de samme Pladser i de næste 5 Aar. Han skønnede ikke rettere, end at der efter 5 Aars Forløb var Mulighed for Forhandling om Afgiften, saa det syntes ikke nødvendigt at indsætte noget derom.

J u l. A n d e r s e n skulde indrømme, at Afgiften i og for sig ikke spillede nogen stor Rolle, men sammen med de øvrige Udgifter ved at drive Foretagendet betød den dog noget, og det maatte erindres, at der her ikke var Tale om en Kapitalanbringelse, men kun om et rent uegennyttigt Foretagende. Til Hr. Müller, som ankede over, at man ved at opstille en Vogn ved Vennelyst vilde skabe Konkurrence med en af Byens egne Værter, ønskede han at sige, at naar det gjaldt det heles Vel, maatte man se bort fra den enkelte, særlig i et Tilfælde som dette, hvor Vognene for den samme Betaling leverede et tre Gange saa stort Kvantum af den samme Vare som Restauratøren i Vennelyst.

J a k o b J e n s e n ønskede Bestemmelser indsat om, at Lejeafgiften kunde tages op til Overvejelse om 5 Aar, og om at det alene skulde være Byraadet, der afgjorde, om Koncessionen blev overholdt eller ej. Til Hr. Jul. Andersen ønskede han at udtale, at det heles Vel ikke havde noget med den foreliggende Sag at gøre.

V e s t e s e n kunde tiltræde Forslaget om, at det skulde være Byraadet, der afgjorde, om Koncessionsbestemmelserne blev overtraadt. Forslaget om fornyet Overvejelse af Afgiften om 5 Aar kunde han derimod ikke tiltræde, da han ansaa den for unødvendig, og da man ikke viste, om Selskabet saa vilde tiltræde Udkastet.

J a k o b J e n s e n syntes ikke, det kunde gøre noget at sætte Bestemmelsen om Afgiften ind, naar Hr. Vestesen mente, den allerede laa i Ordene.

B i s c h o f f anbefalede Udkastet og fremhævede, at Selskabet efter de 5 Aars Forløb burde have Lov til at fortsætte til samme Afgift, da en 10aarig Koncession paa ingen Maade kunde kaldes for lang. Hele Foretagendet havde udelukkende et filantropisk Formaal, saa der syntes ikke at være Grund til at gøre saa mange Ophævelser, selv om der skulde blive Held til at tjene en Smule.

Indstillingen vedtoges, dog saaledes at det tilføjes Udkastet, at Byraadet kan skønne over, hvorvidt Koncessionens Bestemmelser er misligholdt.

10. (J. Nr. 555—1908). Indstilling fra Brolægningsudvalget angaaende det i Mødet den 11. Marts behandlede Andragende fra Aarhus Kioskselskab om Tilladelse til at opføre en **Kiosk ved Set. Pauls Kirke.**

Vestesen oplyste, at der i Koncessionen ikke fandtes nogen Bestemmelse for den 4. Kiosk, og at Indstillingen gik ud paa at meddele Tilladelsen paa de tidligere indstillede Vilkaar, dog at Afgiften sættes til 300 Kr. for 1909 og 100 Kr. for de følgende Aar, og at Koncessionen for denne Kiosk udløb samtidig med Koncessionen for de alt opførte Kiosker.

Indstillingen vedtoges.

